

**LIETUVOS KALĖJIMŲ TARNYBOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL NALOKSONO, SKIRTO OPIOIDŲ PERDOZAVIMO PREVENCIJAI, IŠDAVIMO
KALĖJIMUOSE TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2026 m.

d. Nr.

Vilnius

Atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Narkotinių medžiagų komisijos 2012 m. kovo 16 d. rezoliuciją Nr. 55/7 „Dėl skatinimo taikyti narkotikų perdozavimo, ypač opioidų perdozavimo, prevencijos priemones“, Pasaulio sveikatos organizacijos 2014 m. leidinyje „Opioidų perdozavimo valdymas bendruomenėje“, Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro 2016 m. leidinyje „Mirčių, susijusių su opioidų perdozavimu, prevencija dalijant naloksoną“ pateiktas rekomendacijas ir siekdamas tinkamai įgyvendinti Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 4 straipsnio 2 punkto tikslą bei išvengti mirčių nuo opioidų perdozavimo išėjus iš kalėjimo:

1. Tvirtinu Naloksono, skirto opioidų perdozavimo prevencijai, išdavimo kalėjimuose tvarkos aprašą (pridedama).

2. Pripažįstu netekusiu galios Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2021 m. birželio 25 d. įsakymą Nr. V-212 „Dėl Naloksono, skirto opioidų perdozavimo prevencijai, išdavimo laisvės atėmimo įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“.

3. P a v e d u :

3.1. Komunikacijos ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriui šį įsakymą paskelbti Lietuvos kalėjimų tarnybos interneto ir intraneto svetainėse;

3.2. Dokumentų valdymo skyriui šį įsakymą paskelbti Teisės aktų registre bei dokumentų valdymo sistemos priemonėmis supažindinti su juo direktoriaus pavaduotoją, vyriausiąją gydytoją, Resocializacijos valdybos viršininką, Sveikatos priežiūros koordinavimo skyriaus ir Pirminės asmens sveikatos priežiūros skyriaus vedėjus, Saugumo koordinavimo ir kontrolės skyriaus viršininką, kalėjimų saugumo valdymo ir resocializacijos skyrių viršininkus.

3.3. Lietuvos kalėjimų tarnybos vyriausiajai gydytojai – šio įsakymo vykdymo kontrolę.

Direktorius

Mindaugas Kairys

NALOKSONO, SKIRTO OPIOIDŲ PERDOZAVIMO PREVENCIJAI, IŠDAVIMO KALĖJIMUOSE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Naloksono, skirto opioidų perdozavimo prevencijai, išdavimo kalėjimuose tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato rinkinio, sudaryto iš vaistinio preparato, kurio veiklioji medžiaga yra naloksono hidrochloridas (2 ampulės po 0,4 mg/ml), vienkartinio švirkšto, spiritinės servetėlės ir informacinio lankstinuko (1 priedas) skyrimo ir išdavimo rizikingos elgsenos kalinamiesiems, vartojusiems (ar vartojantiems) opioidines medžiagas ir paleidžiamiems iš kalėjimo, sąlygas ir tvarką.

2. Tvarkos aprašas parengtas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu bei atsižvelgiant į Naloksono, skirto opioidų perdozavimo prevencijai, išdavimo žemo slenksčio paslaugų kabinetuose tvarkos aprašą, patvirtintą Sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. V-1420 „Dėl Naloksono, skirto opioidų perdozavimo prevencijai, išdavimo žemo slenksčio paslaugų kabinetuose tvarkos aprašo patvirtinimo“.

3. Tvarkos apraše vartojami trumpiniai ir sąvokos:

3.1. **LKT** – Lietuvos kalėjimų tarnyba;

3.2. **kalinamasis** – kardomąją priemonę (suėmimą) atliekantis suimtas arba arešto ar laisvės atėmimo bausmę atliekantis nuteistasis;

3.3. **naloksono rinkinys** – rinkinys, sudarytas iš vaistinio preparato, kurio veiklioji medžiaga yra naloksono hidrochloridas (2 ampulės), vienkartinio švirkšto, spiritinės servetėlės ir informacinio lankstinuko;

3.4. kitos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos bausmių vykdymo ir sveikatos sistemos sritį reglamentuojančiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS NALOKSONO RINKINIO SKYRIMO IR IŠDAVIMO TVARKA

4. Naloksono rinkiniai išduodami visuose kalėjimuose.

5. Informacija apie galimybę išleidžiant iš kalėjimo gauti naloksono rinkinį skelbiama LKT specializuotame asmens sveikatos priežiūros padalinyje, LKT Pirminės asmens sveikatos priežiūros skyriaus padaliniuose (toliau – PASPS padaliniai) ir kalėjimų bendro naudojimo ir veiklos patalpose.

6. Naloksono rinkinys skiriamas ir išduodamas kalinamiesiems, kuriems bet kurios profesinės kvalifikacijos gydytojas konsultacijos metu nustatė sveikatos būklę, žymimą kodu Z72.2 (narkotikų vartojimas) pagal Tarptautinės statistinės ligų ir susijusių sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąjį pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) (toliau – TLK-10-AM).

7. Kalinamasis, žinomai vartojęs ar vartojantis opioidus, konsultacijoje pas bendrosios praktikos slaugytoją (toliau – slaugytoja), PASPS padalinio socialinį darbuotoją, priklausomybės konsultantą ar atvejo vadybininką supažindinamas su Tvarkos aprašo nuostatomis ir galimybe, išleidžiant iš kalėjimo gauti naloksono rinkinį bei nukreipiamas šeimos (vidaus ligų) gydytojo konsultacijai.

8. Kalinamąjį, kuriam paskirtas naloksono rinkinys, slaugytoja, socialinis darbuotojas, priklausomybės konsultantas ar atvejo vadybininkas supažindina su gydymosi nuo priklausomybės opioidams galimybėmis laisvėje, opioidų perdozavimo simptomais, pirmosios pagalbos principais perdozavus opioidų, nurodo, kad esant opioidų perdozavimo simptomams, būtina nedelsiant kviesti greitąją medicinos pagalbą, paaiškina naloksono rinkinio skyrimo tikslingumą, naloksono hidrochlorido veikimą ir vartojimo būdą, saugaus naudojimosi švirkštu aspektus, nurodo, kaip elgtis su panaudotu švirkštu bei ką daryti pasibaigus naloksono hidrochlorido tinkamumo vartoti laikui arba kai preparatas nebetinkamas vartoti, bei kitą aktualią informaciją (2 priedas).

9. Ne anksčiau kaip prieš 14 kalendorinių dienų iki planuojamo paleidimo iš kalėjimo PASPS padalinio ar LKT specializuoto asmens sveikatos priežiūros padalinio gydomojo skyriaus darbuotojas kalinamajam išduoda užpildytą naloksono rinkinio išdavimo lapą (3 priedas).

10. Apie naloksono rinkinio skyrimą gydytojas informacinėje sistemoje POLIS užpildo formą E025. Ambulatorinio apsilankymo aprašyme nurodo kalinamojo sveikatos būklę, suteiktą informaciją, naloksono rinkinio skyrimo ir numatomą atsiėmimo datas kalinamojo paleidimo iš kalėjimo metu.

11. Naloksono rinkinius kalėjimo Saugumo valdymo skyriaus vyriausiajam specialistui budinčiajai pamainai perduoda PASPS padalinio ar LKT specializuoto asmens sveikatos priežiūros padalinio sveikatos priežiūros specialistas.

12. Kalinamasis naloksono rinkinį atsiima pas kalėjimo Saugumo valdymo skyriaus vyriausiąjį specialistą budinčiajai pamainai paskutinę buvimo kalėjime dieną (išeidamas iš kalėjimo). Naloksono rinkinio atsiėmimą kalinamasis patvirtina parašu. Pasirašytas išdavimo lapas perduodamas PASPS padaliniui ar LKT specializuoto asmens sveikatos priežiūros padaliniui ir įdedamas į Gydyimo stacionare ligos istoriją (F 003/a), Stacionarinę tuberkuliozės ligos istoriją (F 003-9/a) arba Ambulatorinę asmens sveikatos istoriją (F 025/a);

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Naloksono rinkinį paruošia ir kalėjimo Saugumo valdymo skyriaus vyriausiajam specialistui budinčiajai pamainai perduoda PASPS administratorius ar LKT specializuoto asmens sveikatos priežiūros padalinio vyresnysis slaugos administratorius.

14. Naloksono rinkinio komponentus perka LKT vaistinė.

15. Naloksono hidrochloridas įsigijamas, laikomas, apskaitomas ir nurašomas vadovaujantis Vaistinių preparatų laikymo ir įtraukimo į apskaitą asmens sveikatos priežiūros įstaigose tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. V-1229 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. gruodžio 13 d. įsakymo Nr. V-1051 „Dėl Vaistinių preparatų laikymo ir įtraukimo į apskaitą asmens sveikatos priežiūros įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

16. Duomenys apie kalinamuosius, kuriems suteikta konsultacija ir kurie išreiškė norą gauti naloksono rinkinį, registruojami Naloksono rinkinių išdavimo stebėsenos žurnale (4 priedas). Kalinamajam, išeinančiam iš kalėjimo, atsisakius pasiimti naloksono rinkinį, atsakingas specialistas apie tai pažymi Naloksono rinkinių išdavimo stebėsenos žurnale.

Naloksono, skirto opioidų perdozavimo prevencijai, išdavimo kalėjimuose tvarkos aprašo
1 priedas

INFORMACINIS LANKSTINUKAS

(pavyzdinė forma, A6 formatu dedama į naloksono rinkinį)

Gali perdozuoti heroino, kai...

- ✓ Esi po detoksikacijos
- ✓ Išėjai iš laisvės atėmimo įstaigos
 - ✓ Išėjai iš ligoninės
 - ✓ Sergi
- ✓ Nežinai narkotiko stiprumo

Perdozavimo požymiai:

- ✓ Žmogus be sąmonės.
- ✓ Sunkiai kvėpuoja, šniokščia arba nebekvėpuoja visai.
- ✓ Mėlynuoja lūpos, rankos.

Ką daryti?

- ✓ Kviesk greitąją tel. Nr. 112.
- ✓ Tikrink, ar kvėpuoja, įsitikink, kad burnoje nėra nieko, kas trukdytų kvėpuoti.
 - ✓ Jei nekvėpuoja – užspaudus nosį 2 įpūtimai kas 5 sek.
 - ✓ Jei nėra pulso – 30 krūtinės ląstos paspaudimų, 2 įpūtimai.
- ✓ Leisk naloksoną į raumenį – ranką, šlaunį, sėdmenis. Galima per drabužius.
- ✓ Toliau palaikyk kvėpavimą. Jei kvėpavimas negrįžta po 2 min. – leisk dar naloksono.
- ✓ Stebėk! Vaisto poveikis trunka 30–90 min. Perdozavimo požymiai gali pasikartoti.

Naloksonas yra heroino ir kitų opioidų priešnuodis, LAIKINAI blokuojantis gyvybei pavojingą per didelės narkotiko dozės poveikį.

Daugiau informacijos www.rplc.lt

Dėl priklausomybės gydymo kreipkis į Respublikinio priklausomybės ligų centro (RPLC) filialus
Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, tel. (0 5) 213 7274

ATMINTINĖ ASMENIUI, KURIAM PASKIRTAS NALOKSONO RINKINYS

(duodama atspausdinta A4 formatu)

Kas yra naloksonas?

Naloksonas yra vaistas, kuris blokuoja žmogaus gyvybei pavojingą per didelės opioidų dozę, pvz., heroino, poveikį. Taigi, turint naloksono ir žinant, kaip jį naudoti, galima išgelbėti gyvybę.

Kas gali perdozuoti opioidų (pvz., heroino):

Perdozuoti gali visi, nes narkotinių medžiagų stiprumas niekada nėra žinomas. Perdozavimo rizika ypač padidėja, jei žmogus negaluoja ar turi lėtinių ligų, pvz., hepatitą C, ŽIV, tuberkuliozę, taip pat po detoksikacijos, išėjus iš laisvės atėmimo įstaigos, po abstinencijos gydymo ar pertraukos opioidų vartojime, nelegalius opioidus vartojant kartu su alkoholiu, metadonu ar raminaisiais vaistais.

Kaip gaivinti perdozavusį žmogų:

Naloksonas naudojamas, jei įtariama, kad asmuo perdozavo. Perdozavimą galima nustatyti pagal šiuos požymius: opioidus vartojantis žmogus yra be sąmonės, jis sunkiai, retai kvėpuoja, švokščia ar nekvėpuoja visiškai, mėlynuoja lūpos bei rankos (galūnės). Pastebėjus minėtus požymius, reikia atlikti šiuos veiksmus:

1. Kviesti greitąją medicinos pagalbą tel. Nr. 112;
2. Tikrinti, ar žmogus kvėpuoja, įsitikinti, ar burnoje nėra nieko, kas trukdytų kvėpuoti;
3. Jei žmogus nekvėpuoja – užspaudus nosį daryti 2 įpūtimus per burną kas 5 sekundes;
4. Patikrinti (užčiuopti) pulsą, jei jo nėra, daryti 30 krūtinės ląstos paspaudimų, 2 įpūtimus;
5. Švirkšti naloksoną (galima per drabužius) į raumenį – ranką, šlaunį, sėdmenis;
6. Toliau palaikyti kvėpavimą. Gaivinimą tęsti, kol atvyks greitoji medicinos pagalba;

SVARBU – jei žmogų ir pavyksta atgaivinti, jį vis tiek būtina stebėti, nes:

- ✓ Naloksonas nepašalina opioidų (heroino) iš organizmo, o tiesiog suteikia apie 1 val. laiko organizmui perdirbti per didelę medžiagos dozę (jis vis dar yra organizme);
 - ✓ Naloksono poveikis trunka apie 30–90 min., todėl yra nemaža tikimybė, kad perdozavimo požymiai gali pasikartoti;
 - ✓ Jei žmogus jaučia abstinenciją, svarbiausia nevertoti dar opioidų ir palaukti, – po 20 min. simptomai pradės slūgti ir heroino poveikis grįš, nes naloksonas tik laikinai blokuoja heroino poveikį;
 - ✓ Jeigu po kurio laiko vėl išryškėja mieguistumas, trinka kvėpavimas, atsiranda kitų perdozavimo požymių, kviesti greitąją medicinos pagalbą;
 - ✓ Jeigu žinoma, kad asmuo vartojo ilgai veikiančius opioidus (pvz., metadoną), būtina sulaukti ir informuoti apie tai greitąją medicinos pagalbą.
-

Pavyzdinė forma, pateikiama įstaigos vyriausiajam specialistui būdinčiajai pamainai

NALOKSONO RINKINIO IŠDAVIMO LAPAS

202__ m. _____ mėn. _____ d.

Prašome asmeniui _____,
Vardas, pavardė

paleidžiamam iš _____,
kalėjimo pavadinimas

išduoti 1 (vieną) Naloksono rinkinį.

Naloksono rinkinį gavau

Vardas, pavardė, parašas

Naloksono rinkinį išdavusio specialisto vardas, pavardė, parašas

Data _____

Naloksono, skirto opioidų
perdozavimo prevencijai, išdavimo
kalėjimuose tvarkos aprašo
4 priedas

NALOKSONO RINKINIŲ IŠDAVIMO STEBĖSENOS ŽURNALAS

Naloksono rinkinių išdavimo stebėsenos žurnalo forma

Kalėjimas:

(pavadinimas, adresas)

Nr.	Asmens vardas, pavardė	Naloksono rinkinio paskyrimo data	Planuojama paleidimo iš įstaigos data	Naloksono rinkinio išdavimo data	Atsakingo specialisto parašas

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos kalėjimų tarnyba 288697120, L. Sapiegos g. 1, LT-10312 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Naloksono, skirto opioidų perdozavimo prevencijai, išdavimo kalėjimuose tvarkos aprašo patvirtinimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-01-26 Nr. V-70
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Mindaugas Kairys, Direktorius
Sertifikatas išduotas	MINDAUGAS KAIRYS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-01-26 07:37:01 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-01-26 07:37:16 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-03-25 10:24:20 – 2028-03-23 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, i.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.85.4
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-01-27 20:37:33)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-01-27 20:37:34 DBSIS